

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 30/2012-7

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 13. marca 2012 predbežne prerokoval sťažnosť Z. E., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody L., vo veci namietaného porušenia práva na bezplatnú obhajobu v konaní vedenom Okresným súdom Nové Zámky pod sp. zn. 1 T 44/2006 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Z. E. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 22. decembra 2011 doručená sťažnosť Z. E. (ďalej len „sťažovateľ“) vo veci namietaného porušenia práva na bezplatnú obhajobu v konaní vedenom Okresným súdom Nové Zámky (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 1 T 44/2006. Sťažnosť bola odovzdaná na poštovú prepravu 19. decembra 2011.

Zo sťažnosti a z pripojených listinných dôkazov vyplýva, že opatrením okresného súdu sp. zn. 2 Tp 674/05 z 12. augusta 2005 bol sťažovateľovi ustanovený za obhajcu

JUDr. V. L. (ďalej len „obhajca“), a to v rámci trestného konania vedeného proti sťažovateľovi okresným súdom pod sp. zn. 1 T 44/2006. Obhajca 21. novembra 2008 predložil okresnému súdu žiadosť o úhradu trov nutnej obhajoby vo výške 93 392,50 Sk (3 166,45 €). Táto suma bola obhajcovi vyplatená 8. januára 2009.

Podľa názoru sťažovateľa okresný súd pochybil už v čase, keď mu obhajcu ustanovil, lebo už vtedy mal preveriť majetkové pomery sťažovateľa a obhajcu mu ustanoviť ako bezplatného. Uznesením predsedu senátu okresného súdu sp. zn. 1 T 44/2006 zo 7. novembra 2011 bola zamietnutá ako nedôvodná sťažnosť podaná sťažovateľom proti uzneseniu vyššej súdnej úradníčky okresného súdu sp. zn. 1 T 44/06 z 23. augusta 2011. Uznesením vyššej súdnej úradníčky bol sťažovateľ zaviazaný nahradiť štátu odmenu a náhradu vo výške 3 166,45 €, ktorá bola vyplatená obhajcovi. Podľa zistenia predsedu senátu sťažovateľ je v rámci výkonu trestu odňatia slobody v trvaní 25 rokov zaradený do práce, poberá určitý zárobok a z neho môže sumu trov obhajoby splácať. Preto bolo potrebné sťažnosť zamietnuť ako nedôvodnú.

Podľa názoru sťažovateľa okresný súd ho núti ako nemajetnú osobu trovy obhajoby štátu nahradiť, hoci zo svojho zárobku dosahovaného vo výkone trestu musí splácať aj iné dlhy, pričom jeho zárobok je v priemere iba 50 €. Preto nie je reálne, že by trovy obhajoby zaplatil, keďže do konca výkonu trestu nesplatí ani skoršie svoje dlžoby.

Sťažovateľ vyjadruje názor, že bolo porušené jeho právo na bezplatnú obhajobu.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľov. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, návrhy podané oneskorene, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Sťažnosť treba považovať za zjavne neopodstatnenú.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou

medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie veci všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natolko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

Podľa názoru ústavného súdu uznesenie okresného súdu dostatočným a presvedčivým spôsobom vysvetľuje, prečo nebol dôvod na to, aby sa sťažovateľovi priznalo právo na bezplatnú obhajobu. Hoci je odôvodnenie uznesenia stručné, je z neho nepochybné, že vychádzajúc z dĺžky trestu odňatia slobody, ktorý má sťažovateľ vykonať, možno očakávať, že pohľadávka štátu bude uhradená. Námietka sťažovateľa, podľa ktorej jeho pracovný príjem vo výkone trestu je veľmi nízky, nie je presvedčivá, keďže počas ďalšieho trvania výkonu trestu môže dôjsť v tomto smere k zmenám.

Treba konštatovať, že uznesenie okresného súdu nevykazuje z pohľadu ústavného súdu znaky arbitrárnosti, ale ani zjavnej neodôvodnenosti.

Berúc do úvahy uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. marca 2012